

Sygn. akt II AKa 208/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, II Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wiesław Masłowski (spr.)
Sędziowie:	SA Paweł Misiak SA Jarosław Papis
Protokolant:	sekr. sądowy Kamila Jarosińska

przy udziale K. G., Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2013 r.

sprawy

S. P.

oskarżonej z art. 286 § 1 kk i art. 13 § 1 w zw. z art. 286 § 1 w zw. z art. 294 § 1 w zw. z art. 12 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 11 grudnia 2012 r., sygn. akt XVIII K 153/10

na podstawie art. 437 § 1, art. 624 § 1 kpk

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. T. S. Kancelaria Adwokacka w Ł. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
3. zwalnia oskarżoną od kosztów sądowych za drugą instancję.

II Aka 208/13

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 11.12.2012 r. sygn. akt. XVIII K 153/10:

1. oskarżoną S. P. uznał za winną tego, że:

a/. w dniach 29 czerwca, 11 lipca, 7 sierpnia i 25 sierpnia 2008 roku w Ł. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, prowadząc Biuro (...) wprowadziła W. P. w błąd co do zamiaru wywiązania się z umowy pośrednictwa w zamianie mieszkania, doprowadzając pokrzywdzoną do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 51.000 zł, które W. P. wpłaciła na poczet zamiany mieszkania tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 286 §1 kk. i za to na podstawie art. 286 §1 kk. wymierzył jej karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

b/. w dniu 9 lipca 2009 roku w Ł., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, prowadząc Biuro (...) wprowadziła A. K. w błąd co do zamiaru wywiązania się z umowy pośrednictwa w zamianie mieszkania, doprowadzając pokrzywdzoną do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 30.000 zł, które A. K. wpłaciła na poczet zamiany mieszkania tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 286 §1 kk.,

c/. w dniach 13 i 25 sierpnia 2009 roku w Ł., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, prowadząc Biuro (...) wprowadziła K. O. w błąd co do zamiaru wywiązania się z umowy pośrednictwa w zamianie mieszkania, doprowadzając pokrzywdzoną do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 30.000 zł, które K. O. wpłaciła na poczet zamiany mieszkania tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 286 §1 kk.,

d/. w dniu od 21 sierpnia 2009 roku w Ł., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, prowadząc Biuro (...) wprowadziła S. K. w błąd co do zamiaru wywiązania się z umowy pośrednictwa w zamianie mieszkania, doprowadzając pokrzywdzoną do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 30.000 zł, które S. K. wpłaciła na poczet zamiany mieszkania oraz usiłowała doprowadzić pokrzywdzoną do zapłaty z tego tytułu kwoty 3.000 zł, lecz zamierzonego skutku nie osiągnęła z uwagi na odmowę zapłaty tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 286 §1 kk. i art. 13 §1 kk. w zw. z art. 286 §1 kk.,

e/. w dniach 9 lipca, 28 i 29 września, 16 października i 23 listopada 2009 roku w Ł., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, prowadząc Biuro (...) wprowadziła L. Ł. w błąd co do zamiaru wywiązania się z umowy pośrednictwa w zamianie mieszkania, doprowadzając pokrzywdzoną do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 36.530 zł, które L. Ł. wpłaciła na poczet zamiany mieszkania tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 286 §1 kk.,

f/. w dniu 29 czerwca 2009 roku w Ł., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadziła M. C. w błąd co do zamiaru i możliwości wywiązania się z umowy pożyczki, doprowadzając M. C. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez zapłatę na jej rzecz tytułem udzielenia pożyczki kwoty 2.000 zł tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 286 §1 kk.,

g/. w dniu 13 października 2008 roku w Ł. prowadząc Biuro (...) przywłaszczyła powierzone jej pieniądze w kwocie 20.000 zł należne R. M. z tytułu zamiany mieszkania tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 284 §2 kk. i za to na podstawie art. 284 §2 kk. wymierzył jej karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności,

h/. w dniu 13 lutego 2009 roku w Ł. prowadząc Biuro (...) przywłaszczyła powierzone jej pieniądze w kwocie 1.667 zł należne B. K. z tytułu zamiany mieszkania tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 284 §2 kk. i za to na podstawie art. 284 §2 kk. wymierzył jej karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności,

i/. między 3 marca a 16 czerwca 2009 roku w Ł. prowadząc Biuro (...) przywłaszczyła powierzone jej przez M. L. na poczet zamiany mieszkania pieniądze w kwocie 12.200 złotych należne I. T. z tytułu zamiany mieszkania tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 284 §2 kk. i za to na podstawie art. 284 §2 kk. wymierzył jej karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

j/. w dniu 19 maja 2009 roku w Ł., prowadząc Biuro (...) przywłaszczyła powierzone jej przez M. C. na poczet zamiany mieszkania pieniądze w kwocie 8.500 złotych tj. czynu wyczerpującego dyspozycje art. 284 §2 kk. i za to na podstawie art. 284 §2 kk. wymierzył jej karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności.

2. Na podstawie art. 286 §1 kk. i art. 41 §2 kk. w zw. z art. 91 §1 kk. za czyny opisane w pkt 1 b-f stanowiące ciąg przestępstw, wymierzył oskarżonej karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności oraz orzekł zakaz prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie obrotu nieruchomościami na okres 4 (czterech) lat.

3. Na podstawie art. 91 §2 kk. oraz art. 85 kk. i art. 86 §1 kk. za ciąg przestępstw opisany w pkt 1 b-f oraz za przestępstwa opisane w pkt 1 a, g, h, i, j wymierzył oskarżonej karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności.

4. Na podstawie art. 70 §1 pkt 1 kk. i art. 73 §1 kk. wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres

5 (pięciu) lat próby oddając oskarżoną w tym czasie pod dozór kuratora.

5. Na podstawie art. 415 §1 k.p.k. zasądził od oskarżonej na rzecz:

a/. K. O. kwotę 30.000 (trzydzieści tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 25 sierpnia 2009 roku.

b/. A. K. kwotę 30.000 (trzydzieści tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 9 lipca 2009 roku.

c/. L. Ł. kwotę 36.530 (trzydzieści sześć tysięcy pięćset trzydzieści) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 23 listopada 2009 roku.

d/. S. K. kwotę 30.000 (trzydzieści tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 21 sierpnia 2009 roku, a w pozostałej części powództwo cywilne wniesione na jej rzecz oddalił,

e/. B. K. kwotę 1.667 (tysiąc sześćset sześćdziesiąt siedem) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 13 lutego 2009 roku.

f/. R. M. kwotę 18.620 (osiemnaście tysięcy sześćset dwadzieścia) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 13 października 2008 roku.

g/. I. T. kwotę 12.200 (dwanaście tysięcy dwieście) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 16 czerwca 2009 roku, a w pozostałej części powództwo cywilne wniesione na jej rzecz oddalił,

h/. M. C. kwotę 8.500 (osiem tysięcy pięćset) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 9 maja 2009 roku oraz kwotę 2000 (dwa tysiące) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 29 czerwca 2009 roku a w pozostałej części powództwo cywilne wniesione na jej rzecz oddalił.

6. Na podstawie art. 65 §1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 65 §2 k.p.k. powództwo cywilne wniesione na rzecz W. P. pozostawił bez rozpoznania.

7. Zwolnił oskarżoną od kosztów sądowych przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

8. Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata T. S. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonej z urzędu.

Od wyroku tego wniósł apelację obrońca oskarżonej. Zaskarżył on powyższy wyrok w zakresie dotyczącym pkt.1, 2, 3 i 5 lit. h.

W swojej apelacji zarzucił wyrokowi w zaskarżonej części:

a. obrazę art.7 w zw. z art. 2§ 1 pkt.1 k.p.k. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, poprzez błędne przyjęcie, iż oskarżona już w chwili zawierania umowy pożyczki kwoty 2000 zł. z M. C. miała zamiar wyłudzenia tych pieniędzy od pokrzywdzonej,

b. obrazę prawa materialnego tj. art.286§1 k.k. wynikającą z uznania, że przepis ten ma zastosowanie do czynu polegającego na zawarciu umowy pożyczki kwoty 2000 zł z pokrzywdzoną bez zamiaru nie wywiązania się z tej czynności prawnej.

W konkluzji apelacji obrońca wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części przez uniewinnienie oskarżonej od zarzutu aktu oskarżenia w części dotyczącej przestępstwa oszustwa na szkodę M. C. i w zw. z tym wyeliminowanie z wyroku pkt. 1 f, z pkt. 2-go i 3-go wyeliminowanie litery „f”, zaś z pkt. 5 –go wyeliminowanie w zapisie w literze h –sformułowania o treści „oraz kwotę 2000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29 czerwca 2009 r.”

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja obrońcy jest oczywiście bezzasadna. Przy ustalaniu zamiaru sprawcy oszustwa nie przyznającego się do winy, należy brać pod uwagę wszystkie okoliczności na podstawie których, można byłoby wyprowadzić wnioski co do realności wypełnienia obietnic złożonych przez sprawcę osobie rozporządzającej mieniem, a w szczególności jego możliwości finansowe, zachowanie się sprawcy po otrzymaniu pieniędzy, jego stosunek do rozporządzającego mieniem w związku z upływem terminu płatności, z jednoczesną oceną przy zwłoce płatności, zmian w sytuacji materialnej sprawcy oraz przyczyn takiego stanu rzeczy. Tylko w oparciu o kompletną ocenę okoliczności towarzyszących uzyskaniu pożyczki i wagi przyczyn jej niespłacenia, można wysnuć logiczne wnioski czy mamy do czynienia z oszustwem, czy też niekaralnym niedotrzymaniem warunków zwrotu pożyczki.

[wyrok SN z 19.04.2005 r. WA 8/05/.

Takiej kompleksowej oceny dokonał sąd meriti i wyprowadził z niej w pełni trafne wnioski, iż oskarżona w chwili zawierania z pokrzywdzoną M. C. umowy pożyczki, obejmowała swoim bezpośrednim i kierunkowym zamiarem nie tylko wprowadzenie jej w błąd i działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, ale także obejmowała tym zamiarem okoliczność, iż pokrzywdzona pożyczając jej przedmiotową kwotę pieniędzy, czyni to z niekorzyścią dla siebie.

Z tezą skarżącego jakoby chodziło tu tylko o nierzetelną realizację umowy cywilnoprawnej, nie można się zgodzić. Stwierdzić należy, że jest to teza dowolna pozostająca poza realiami dowodowymi sprawy.

Jak trafnie ustalił sąd I instancji, a tych ustaleń skarżący nie kwestionuje, oskarżona w 2009 r. miała bardzo poważne trudności finansowe. Jej biuro funkcjonowało źle, między innymi z powodu nadużywania alkoholu przez oskarżoną.

Oskarżona zalegała z płatnością czynszu za wynajem lokalu w którym mieściło się biuro, nie opłacała też należności za energię, telefony, nieregularnie albo w zmniejszonej wysokości wypłacała swoim pracownikom wynagrodzenie.

W dacie zawierania umowy pożyczki z pokrzywdzoną oskarżona miała zaległości finansowe wobec:

R. M. na kwotę 20.000 zł,

B. K. na kwotę 1.1667 zł,

J. T. na kwotę 12.200 zł,

W. P. na kwotę 51.000 zł, a nadto wobec pokrzywdzonej na kwotę 8.500 zł.

Zawierając z M. C. umowę pożyczki, oskarżona zataiła przed nią swoją złą sytuację finansową. To, że w umowie tej został zapisany wyjątkowo krótki, a przez to nierealny, bo tylko kilkudniowy termin spłaty – dowodzi tylko złej woli oskarżonej, jej celowego działania i pełnej świadomości, że jej sytuacja finansowa nie pozwoli jej wywiązać się z tej umowy. Znamienne jest, że w swoich wyjaśnieniach oskarżona przyznała, że nie dotrzymała terminu zwrotu pożyczki z powodu swojej złej sytuacji finansowej. Zauważyć jednak należy, że taka sytuacja finansowa istniała już w dniu zawierania przedmiotowej umowy tj. w dniu 29.06.2009 r. i nadal była zła w dniu 5.07.2009 r., kiedy upływał termin zwrotu pożyczki.

Oskarżona, co jest znamienne, po upływie terminu zwrotu pożyczki zwodziła pokrzywdzoną nie wskazując jej żadnej konkretnej daty ewentualnego zwrotu pożyczonych pieniędzy i nadal nie informując jej o swojej złej sytuacji finansowej.

Wskazane wyżej okoliczności uprawniały sąd I instancji do uznania, że przedmiotowe zachowanie oskarżonej wypełniło dyspozycję art.286§1 k.k.

Z tych powodów orzeczono jak w wyroku, zwalniając jednocześnie oskarżoną z uwagi na złą sytuację majątkową - od kosztów sądowych za drugą instancję.